

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО КАЛКАНОВ С/У БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 19612/02)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

9 ОКТОМВРИ 2008

ВЛЯЗЛО В СИЛА НА

09/01/2009

Това решение може да претърпи поправки по формата.

По делото Калканов с/у България ,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение) в състав от :

Пеер Лоренцен, *председател*,
Раит Марусте,
Володимир Буткевич,
Ренате Йегер,
Изабел Берро-Льофевр,
Миряна Лазарова Трайковска,
Здравка Калайджиева, *съдии*,
и Клаудия Вестердик, *секретар на отделението*,
след обсъждане на заседание на състава на 16 септември 2008 г.,
постанови следното решение, прието на същата дата :

ПРОЦЕДУРА

1. Делото е образувано по жалба (№ 19612/02) срещу Република България, с която българският гражданин г-н Илия Георгиев Калканов („жалбоподателя“) е сезирал Съда на 29 май 2001 г. на основание член 34 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи („Конвенцията“).

2. Българското правителство („правителството“) се представлява от своя агент, г-жа Коцева, от Министерството на правосъдието.

3. Жалбоподателят се жалва в частност, че Върховният касационен съд е отказал да разгледа един решаващ аргумент, който той е повдигнал в своето искане пред съда.

4. На 4 април 2006 г. Съдът решава да съобщи за жалбата. Съгласно член 29 § 3 от Конвенцията, Съдът решава също да разгледа едновременно допустимостта и съществуването на жалбата.

ФАКТИЧЕСКАТА ОБСТАНОВКА**I. ФАКТИТЕ ПО ДЕЛОТО**

5. Жалбоподателят е роден през 1944 г. и живее в Плевен.

6. По време на събитията, жалбоподателят, частично нетрудоспособен, е работел като нощен пазач в професионално училище. На 21 април 1999 г. той е бил уволнен поради грешка.

7. Считаючи, че уволнението му е незаконно, заинтересованият сезира Плевенския районен съд с иск за отмяната на уволнението му, възстановяването му в училището и присъждането на обезщетение. Този иск е придружен от искане за поправка на вписванията направени в трудовата му книжка. В своята искова молба, жалбоподателят уточнява, *inter alia*, че неговото уволнение е било незаконно, тъй като работодателят е не е получил предварително мнението на местната медицинска комисия, условие, предвидено в член 333 на Кодекса на труда.

8. С решение от 6 март 2000 г., Плевенският районен съд отменя уволнението. Той констатира, че не е било доказано, че работодателят е получил обяснения от жалбоподателя, че е поискал мнението на медицинската комисия и, че е получил предварително съгласие на инспекцията по труда, и заключава, че процедурата е съпътствана от множество нарушения. Съдът осъжда ответника да плати обезщетение за уволнението. В същото време, той пропуска да разгледа искането на жалбоподателя за връщането му на работа и поправка на направените вписвания в трудовата му книжка.

9. Само ответникът обжалва.

10. Провежда се заседание на 25 май 2000 г. Жалбоподателят изтъква, че неговият работодател е пропуснал да поиска мнението на медицинската комисия.

11. С решение от 1 юни 2000 г. Плевенският окръжен съд отменя атакуваното решение и отхвърля претенциите на жалбоподателя, след като е констатирал, че работодателят го е поканил с цел да получи неговите обяснения, но заинтересованият не се явил на срещата. Междувременно, ответникът е получил съгласието на инспекцията по труда.

12. Съдът констатира също, че районният съд е пропуснал да разгледа две от исканията на жалбоподателя, но счита, че той не би могъл да разгледа тези искания, тъй като заинтересованият не е обжалвал.

13. Окръжният съд не разглежда въпроса дали работодателят се е консултирал с медицинската комисия.

14. Жалбоподателят подава касационна жалба и изтъква между другото, че апелативната инстанция не е разгледала неговия аргумент, според който работодателят е пропуснал да се консултира с медицинската комисия и да разгледа неговото искане за връщане на работа.

15. С решение от 7 май 2001 г. Върховният касационен съд потвърждава атакуваното решение. Върховната инстанция отбелязва, че при липсата на обжалване от страна на заинтересования, окръжният съд не е можел да разгледа служебно искането му за връщане на работа. Що се отнася до аргумента относно пропуска на работодателя

да потърси мнението на медицинската комисия, съдът е счел, че става дума за ново искане, формулирано за първи път в касационната жалба, което той не можел да разгледа, тъй като установяването на фактите изисквало събирането на нови доказателства.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО

1. Кодекс на труда

16. Член 333 от Кодекса на труда, в неговата редакция по време на събитията, изброява условията за уволняване на някои категории работници. Тази разпоредба предвижда, че в случай на уволняване на лице с увреждане, работодателят трябва предварително да получи съгласието на инспекцията по труда /алинея 1/ и мнението на районната трудово-експертна лекарска комисия /алинея 2/.

Според постоянната съдебна практика на Върховния касационен съд, работодателят трябва да получи мнението на трудово-експертната лекарска комисия преди уволнението на лицето с увреждания, и ако това не е направено, решението за уволнение е незаконно и следва да бъде отменено (Решение № 1332 от 25.07.2006 г., гр. д. № 3120/2003, Решение № 503 от 22.03.2001 г. по гр. д. № 1514/2000, Решение № 817 от 10.05.2004 г. по гр. д. № 1749/2002).

2. Граждански процесуален кодекс от 1952 г.

17. Гражданският процесуален кодекс от 1952 г., който вече е отменен, е предвиждал, че в рамките на процедурата пред касационната инстанция, страните могат да представят доказателства само в много ограничени хипотези, по-конкретно, когато става дума за доказателства относно новооткрити обстоятелства /член 218и/.

18. В срок от един месец след съобщаване на решението, заинтересованата страна е можела да поиска от съда да го допълни, ако е считала, че съдът не се е произнесъл по всички аспекти на нейното искане /член 193/.

ПРАВНА ОБСТАНОВКА

I. ОТНОСНО ПРЕТЕНДИРАНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 6 § 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

19. Жалбоподателят претендира, че Върховния касационен съд е отказал да разгледа неговото твърдение относно пропуската на неговия

работодател да се консултира с трудово-експертната лекарска комисия, и вижда в това нарушаване на своето право за справедлив процес.

Съдът счита, че тази жалба трябва да бъде разгледана от гледна точка на член 6 § 1 от Конвенцията, редактиран по следния начин:

„Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения или основателността на каквото и да е наказателно обвинение срещу него, има право на справедливо /.../ гледане на неговото дело /.../от независим и безпристрастен съд /.../. „

А. По допустимостта

20. Съдът констатира, че тази жалба не е явно необоснована по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Съдът отбелязва също, че не намира никакво друго основание за недопустимост. Така, че тя трябва да бъде обявена за допустима.

Б. По същество

21. Жалбоподателят счита, че е било нарушено неговото право на справедлив процес.

22. Правителството оставя преценката на Съда.

23. Съдът веднага припомня, че макар и да не зависи от него да познава фактическите или правни нарушения, за които се претендира, че са били извършени от националните съдилища, той все пак трябва да се увери, че тяхното тълкуване на доказателствата и на вътрешното законодателство не е повлияно от безпринципност, нещо което би нарушило справедливостта на съдебното производство (виж сред другите, *Tejedor García c/y Испания*, решение от 16 декември 1997 г., Сборник решения 1997-VIII, с. 2796, § 31 ; *Brualla Gómez de la Torre c/y Испания*, решение от 19 декември 1997 г., Сборник 1997-VIII, с. 2796, §§ 31 и 32 ; *Prince Hans-Adam II de Liechtenstein c/y Германия* [GC], n° 42527/98, §§ 49 и 50 , ЕСПЧ 2001-VIII). Особено когато става дума за правила от процесуален характер, като се има предвид, че регламентацията относно формалностите и сроковете, които трябва да се спазват цели осигуряването на доброто администриране на правосъдието и спазването на принципа за правна сигурност, заинтересованите трябва да могат да очакват тези правила да бъдат спазвани (*Stone Court Shipping Company S.A. c/y Испания*, № 55524/00, § 34, 28 октомври 2003 г.).

24. Освен това, макар, че член 6 § 1 от Конвенцията не регламентира допустимостта и доказателствената сила на средствата, аргументите и тежестта на доказване на страните, той вменява на съдилищата задължението да ги разгледат ефективно, както и да преценят достоверността им (*Van de Hurk c/y Нидерландия*, решение от

19 април 1994, серия А н° 288, с. 19, § 59). Без да изисква детайлен отговор на всеки аргумент на тъжителя, това задължение предполага все пак, че съответната страна може да очаква специфичен и ясен отговор за средствата, решаващи по отношение на изхода на въпросната процедура (*Ruiz Torija et Hiro Balani c/y Испания, решение от 9 декември 1994, серия А н°s 303-А и 303-В, с. 12, §§ 29 и 30, и с. 29 и 30, §§ 27 и 28*).

25. В случая, Съдът констатира, че аргументът за пропуск на работодателя да се консултира предварително с трудово-експертната лекарска комисия е фигурирал в исковата молба на жалбоподателя и очевидно не е бил лишен от достоверност, доколкото съдът на първа инстанция ясно се позовава на този аргумент, за да заключи, че уволнението е било незаконосъобразно. Този аргумент отново е изтъкнат пред окръжния съд. При все това, Върховният касационен съд е отказал да се произнесе по същество под претекст, че става дума за нов иск, който не е разгледан от по-долните инстанции и изисква събирането на нови доказателства и всичко това, без страните да могат да направят забележки по този мотив.

26. Съдът счита, че това заключение на върховната съдебна инстанция е било явно погрешно, доколкото то абсолютно не съответства на документите по делото и на констатациите на по-долните инстанции. Преди всичко, аргументът, че работодателят е пропуснал да поиска мнението на трудово-експертната лекарска комисия е фигурирал в първоначалната искова молба на жалбоподателя; така, че това искане е било повдигнато пред съд, който е бил компетентен да събира представените от страните доказателства. В допълнение, районният съд е приел този подход именно с мотива, че тежестта на доказване е върху работодателя, който не е показал, че е изпълнил задължението си да поиска мнението на трудово-експертната лекарска комисия. Впоследствие, жалбоподателят отново се позовава на това пред второинстанционния съд. При тези обстоятелства Върховният касационен съд не е можел да се въздържа да разгледа аргумента на жалбоподателя под претекст, че липсвали доказателства, нещо което не е било посочено на по-долните инстанции, които са били компетентни да разгледат представените доказателства (виж, *mutatis mutandis, Tamminen c/y Финландия, № 40847/98, §§ 39-42, 15 юни 2004 г.*).

27. В светлината на тези забележки, Съдът счита че отказът да се разгледа аргумента на жалбоподателя поради закъснение и липса на доказателства е нарушило неговото право на справедлив процес (виж, *mutatis mutandis, Virgil Ionescu c/y Румъния, № 53037/99, §§ 43 и 44, 28 юни 2005 г.*).

28. С оглед на това, налице е нарушение на член 6 § 1.

II. ОТНОСНО ДРУГИТЕ ПРЕТЕНДИРАНИ НАРУШЕНИЯ

29. Накрая, жалбоподателят се оплаква, че съдът не е разгледал всички направени от него искания, включително тези относно връщането му на работа и поправка на вписванията, направени в трудовата му книжка. Съдът счита, че тази жалба следва да бъде разгледана от гледна точка на член 6 § 1, чиято съответна част е цитирана по-горе.

Жалбоподателят се оплаква и от ниските си доходи, които се ограничавали до неговата пенсия.

30. Относно твърдението за неразглеждане на някои искания на жалбоподателя от вътрешната юрисдикция, Съдът припомня че той може да бъде сезиран само след изчерпване на възможностите за обжалване пред вътрешните инстанции, съгласно общоприетите принципи на международно право. Трябва да се констатира, че жалбоподателят не е поискал от съда на първа инстанция да допълни своето решение и след това не е обжалвал. С оглед на това, тази жалба е недопустима по силата на член 35 §§ 1 и 4 от Конвенцията.

31. Освен това Съдът припомня, че Конвенцията не гарантира правото на определени доходи (виж, *mutatis mutandis*, *Janković c/y Хърватска*, № 43440/98, ЕСПЧ 2000-X). Жалбата, основана на недостатъчност на доходите на заинтересования, съответно е несъвместима *ratione materiae* с разпоредбите на Конвенцията и следва да бъде отхвърлена съгласно член 35, §§ 3 и 4.

III. ОТНОСНО ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

32. По силата на член 41 на Конвенцията,

„Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевшата страна. „

33. Жалбоподателят не е представил никакво искане за справедливо обезщетение в сроковете предвидени за това. Поради това, Съдът счита, че няма основание да му присъди суми на това основание

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ, СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Обявява* жалбата за допустима по отношение на аргумента за неразглеждане на иска на жалбоподателя относно пропуск на

работодателя да поиска мнението на трудово-експертната лекарска комисия и недопустима в останалата ѝ част ;

2. *Приема*, че е налице нарушение на член 6 § 1 от Конвенцията;

Изготвено на френски език и съобщено писмено на 9 октомври 2008 г. съгласно член 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия ВЕСТЕРДИК

Пеер ЛОРЕНЦЕН

Секретар

Председател